

ERDELYI ÉLET

Walzerparadies

Az aradvárosi mozgószínházak legközelebbi műsorából

**Politika. Társadalom. Közgazdaság. Művészet. Technika
Utazás, üdülés. Divat. Foto. Sport. Kosmetika
Mosolyország stb. stb.**

Képes színház- és filmélet

Szinházi, estélyi ruhákat fest, vegyileg tisztít

K N A P P gőz- és villanyerőre
berendezett vállalata
volt Weitzer-ucca 11. volt Magyar-ucca 10.

A Z A R A D I K Ö Z L Ö N Y

Erdély legrégebb, legolvasottabb és
leelterjedtebb napilapja!

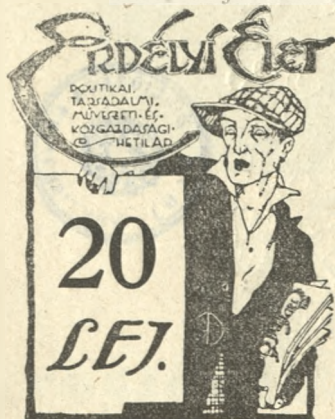
Bevásárlás előtt tekintse meg

Szántó és Komlós
ruhanagyáruház szenzációs ki-
rakatait. — Mélyen leszállított
árak. Mérték utáni rendelések
gyorsan, pontosan és megbizha-
tóan eszközölteknak. Szenzációs
nagy raktár iskolaöltönyökben.
ARAD, Színházépület.

„Fortuna“

Butorüzlet Aradon
volt Boros Béni-tér 41. (Mezőgazdák
székházában). Legolcsóbban be-
szerezhető háló, ebédlő, konyha és
egyéb lakásberendezések legjobb ki-
vitelben, előnyös fizetési feltételek
mellett is. 0—0 0—0 0—0 0—0
P A L A D I C S 1.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Az Erdélyi Élet kizáró-
lagos romániai elárusító-
ja a „PALLAS“ Lapter-
jesztő Vállalat C L U J.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK

Égész évre . . . 600 lei
Az egyes szám ára 20 lei
Ó-Romániában . 20 lei
Jugoszláviában 5 dinár
Csehszlovákiában 4 c. k.
Amerikában 1 évre 6. d.

Orvosi hírek: hasábonként 50
lei. Gyászjelentések: egész ol-
dal 4000 lei, féloldal 2000 lei.

Megjelenik minden hó 1-én, 11-én és 21-én. Hirdetések közvet-
lenül a kiadóhivatalhoz küldendőek vagy bármelyik hirdető iroda
utján is feladhatók. A hirdetések díja szövegoldalon 8 lei, hirdetés-
oldalon 6 lei négyzetcm.-ként. Nyílttér rovatban 50 lei, szöveg-
közti részben 32 lei a sordij. Ünnepi számokban a hirdetések és
egyéb közlemények ára 50 százalékkal magasabb.

Szerk. és kiadóhiv. : ARAD, Str. Cloșca (Szent László-u.) 2. - Tel. 520.

Előfizetési árak egy évre: válatoknak, nagykereskedőknek és külföldre
1000 lei, nyugdíjasoknak, köztisztviselőknek 300 lei.

A végrehajtó,

mint a gazdasági válság temetésrendezője, kimerül a sok izgalmas munkában — Kiürített lakások, eltaposott egzisztenciák — Egy bérház, ahol minden lakónak oka van tartani a végrehajtótól

A pénzügyigazgatóság komor épületéből indul el az egész végrehajtó társaság. Elöl a végrehajtó, aktatáskával a hóna alatt, utána az egyenruhás dobos, akit egy közömbösképű rendőr kö-

vet. Az utóbbi a diszkisérret. A kocsiuton csendes baktat a nyomukban egy stráfkocsi, két-három rakodó munkással...

A végrehajtó és vezérkara egy ismert bérház elé vonul, ahol a házmestert keresik, akivel rövid párbeszéd következik. Csak annyi hallatszik ki belőle:

Második emelet, ott fenn a sarokban. A végrehajtó nyomban nekiindul a lépcsőnek, utána tódulnak a többiek is. Egy-kettőre fennvannak, végigmennek a második emeleti folyósón s a sarokban erősen megszólal a csengetyű. Az ajtó kissé kinyílik, azután egészen feltárul. A hat ember egyszerre özönlik be rajta az előszobába, az ajtó megint becsukódik mögöttük. Odalent az udvaron némi élénkség támad.

**Rögtön szépít a világhírű
»Margit«-crem
GEA-KRAYER TIMIȘOARA**

Egy pékinas, aki éppen távozni készült, leteszi süteményes kosarát a kapu alatt, kirohan az uccára és két tenyérből tölcsért csinálva a szája elé, teli torokból kiált valakinek;

— Jóska, árverés lesz! Gyere, gyere...

A házmesterné viszont kiáll az udvar közepére és felkiált a második emeletre, ahol egy sárga pongyolába burkolt idősebb hölgy jelenik meg a folyósón:

— Nagyságos asszony! Itt vannak a végrehajtók!

— Már megint? — felel vissza a sárga pongyolás hölgy és eltűnik valamelyik ajtóban.

A lakók már valamennyien tudomást vettek a veszedelemtől. Egy-két cseléd lány, aki szőnyeget porolt az udvaron, vilámgyorsan eltűnik, az egész házban légmentesen bezárnak minden ajtót és ablakot, az emberek csak a függönyök mögül lesik valami nyugtalan szorongásban a fejleményeket. Az udvaron csak a házmesternét látjuk, azután előkerül a vicéné is, fellábjára sántikáló öregasszony, fekete kendőjével a fején, azután ott van az ura is, — szikár, magas öreg ember, füstölő pipával a szájában. Együtt állnak egy csoportban, figyelnek felfelé, a második emeletre.

A háztulajdonos és a végrehajtó harca

Odafönn a sarokban kinyílik az előszoba ajtó, először csak az egyik szárnya, azután a másik is és mind a kettő nyitva marad. Az ajtónyílásban megjelenik a dobos, megáll, az ajtófélfának dölve és kedvetlenül bámul maga elé. Ebben a lakásban ugyan hiába fűtöttek be ma reggel, ha így szellőztetnek. Nem sokkal utána megjelennek a rakodó emberek; két nagy karosszéket hoznak a fejükre borítva, végigmennek terhükkel a folyósón, aztán szuszogva nekiindulnak a lépcsőnek. A nyomokban feketekabátos, idősebb nő botorkál, innen messziről is nagyon feldultnak, rémültnék látszik, mindenképpen igyekszik elébbük kerülni, de nem tud a széles karosszékek mellett, csak utánuk érhet le a földszintre.

— A takarítónő — magyarázza a vicéné — biztosan az üzletbe megy, mert csak az öregur van otthon. Talán hoz valami pénzt és elintézik a dolgot.

A házmesterné lenn az udvaron ugyanekkor ujjabb vészjelet ad a második emeletre.

— Nagyságos asszony! Viszik már a butorokat!

Kelengye vásznakat
a fehér hetek alatt

STRASSER

divatáruházában vásárolhat

LEGOLCSÓBBAN!

— Zárják be a kaput! Semmitsem szabad kivinni a házból! — hangzik fenntől, nem tudni melyik ablak mögül.

A házmesterné szalad, a vicéné utána botorkál, az öreg viceházmester komolyan ráncolja homlokát és fedezi őket. A feketekabátos öregasszonyt még kiengedik, azután a kapu csörömpölve becsapódik, a kulcs csikorog a zárban. A karosszékeket hozó embereknek már nem szabad tovább menni. Lerakják terhüket a kapu alatt és a vállukat vonogatva veszik tudomásul a helyzetet. Nekik mindegy, nem órájuk tartozik a dolog, ők mennek megint fel a második emeletre, újabb rakományért.

Felmennek, néhány perc múlva újra megjelennek a folyósón, egy kis ebédlőszekrényt cipelnek hosszú hevederen. A házmesterné próbálja rábeszélni őket, hogy a hátsó lépcsőn járjanak, mert a főlépcsőházban leverik a falat, de rá se hallgatnak, nekiindulnak a lépcsőnek. Odalenn kis kavarodás támad. A bezárt kapu előtt nyolcan-tizen állnak már, csöngetnek, dörömbölnék, beakarnak jutni. A pékinasnak egyszerre nagyon sürgős lesz a dolga, felkapja a süteményes kosarát és tele torokból kiabál:

— Tessék kinyitni a kaput! Nekem dolgom van, tessék engem kiengedni!

Akinek már minden mindegy

Senkisémm hallgat rá, mindenki az ebédlőszekrényvel van elfoglalva, amely lassan leértékizika kapu alá és helyet kap a két karosszék mellett. Utána két színes, selyemernyős állólámpa következik, azután egy nagy könyvszekrény, amelynek a leszálításánál a dobos is kénytelen segédkezni. Néhány könyv is hever a szekrényben az üveglablakok mögött, az emberek vállukat vonogatva mutatják egymásnak. Szóltak az öregembernek oda-fenn a lakásban, hogy szedje ki a szekrényből a könyveket, de csak legyintett. Mindegy már neki, hadd vigyék azt is, úgy mondta.

A kapu elé megérkezik a feketekabátos, idősebb nő, a tataritónő. A házmesterné beengedi, utána betódulna a többi varakozó is, a pékinas kirohan az uccára. Mindenki élénken érdeklődik:

— Na mi van? Hozott pénzt?

Az öregasszony nagyon sápadt, remeg a szája széle. Ugy felel, hogy alig lehet megérteni. Nyilván nem hozott pénzt. A lakás gazdái haza se jönnek, nem is akarják látni, hogy mi történik a holmijukkal. Csak hurcolják tovább a butort; a rakodás folyik tovább.

Az emberek megint felmennek a második emeletre, nagy fekete íróasztalt hoznak le, külön hozzák a nehéz üveglapot. Azután két csillár következik, a villanygolyókat takaró üveg-golyókat külön hurcolják utánuk. Végül elindul a legnagyobb darab, egy hatalmas pohárszék; a jelszó: minden ember a fedélzetre. A két hivatásos szállítómunkás ugyancsak meggörnyed a hevederek alatt, mellettük ott

támogatja az ingadozó, hatalmas butordarabot a dobos, a kocsis a viceházmester és még két ember, ki tudja honnan kerültek elő. Az egész ház izgatottan figyel fel a második emeletre: lejtik azt a szekrényt. Ledől az egész ide az udvarra. Összeroskadnak alatta. Nincs igazuk, a pohárszék ingadozva és megtántorodva bár, de keresztüljut a folyóson. A második emeleti lépcsőházban kissé megpihen, azután nagy láрма, kiáltások és káromkodások közben elindul lefelé a lépcsőkön. Le is ér lassan a földszintre, a kapubejáróba. Szép, nagy butordarab, csiszolt üveglapokkal, faragott diszekkel, általában mind csinos, jókivitelű holmi, ami összegyűl itt, drágábbfajta polgári butorok.

Kis szünet következik. Ujabb holmit nem hoznak ki a lakásból, a szállítómunkások is leülnek a kapu alatt a lépcsőkre és farkasszemet néznek a házbellekkel. Eleinte kissé feszült a hangulat, kritikus megjegyzések hallatszanak innen is, onnan is, az emberek elkeseredetten nézik a második emeletről lehurcolt holmit és fejüket csóválják:

Nem jó munka . . .

— Nem jó munka, bizony. Hogy is tehetnek ilyet az emberrel?

— Így kirámolni egy egész lakást. Rettenetes.

A házban lakó fűszeres mindenkivel bizalmasan közli, hogy neki is van adótartozása és mindenkinek könyörög, hogy ne árulják el a végrehajtonak. Miután kissé megnyugodott, ő is kesereg:

— Fáj az ember szíve, mikor ilyet lát, méginkább, mikor tudja, hogy ezek is kereskedő emberek. Micsoda világ, micsoda viszonyok!

A szállítóemberek gyorsan megértetik a többiekkel, hogy nem vállalnak semmiféle érzelmi közösséget a munkájukkal. Ők napszámot kapnak, éppen csak kenyérrevalót, azt teszik, amit parancsolnak nekik. Ők nem tehetnek semmiről. A közvélemény mindezt megnyugvással veszi tudomásul, a hangulat nyomban barátságosabbá válik. Egy fölényes ember, iparos külseje van, valamilyik műhelyből kerülhetett elő a szomszédságból, leinti a sápitózókat és élénken integetve magyaráz:

Hiába, így van ez mostanában! És miket lát az ember! A multkor itt, a szomszéd uccában, lakatossal nyitattak fel egy lakást, mert nem akartak ajtót nyitni nekik. Az asszony otthon volt pedig, de úgy tett, mintha nem hallaná a csengetést, azt mondta később, a fürdőszobában volt. Tisztára kiűritették a lakást, minden a kocsin volt már, amikor lihegve, izzadva előke-rült a férfi és hozott valami pénzt, törlesztést ajánlott. Az nem adóárverés volt. Az gyvéd elfogadta tőle, pedig jóformán az egész ráment a költségekre. Hát persze, egy csomó ember, két

Legjobb tűzifa legolcsóbb árban

Aufricht fatelepen

Tel. 69. Cal
Victoriei 12.

ló, egy szekér egész délelőtti munkáját kellett megfizetni, a tar-
tozása semmivel sem lett kevesebb, pedig fizetett.

— Egy szerelő barátomnál is járt a minap egy ügyvéd a
végrehajtókkal, rögtön neki álltak, hogy leszerelik a dinamót.

Nyolc munkás dolgozott a műhelyben, egyszerre
zendült fel valamennyi, hogy ők bizony nem
hagyják a munkagépüket. Ez persze, mind csak
olyan beszéd: rendőröket hívtak, a végén le-
szerelték a dinamót. A háziur is hiába tiltako-
zott, hogy hát laktér tartozás is van. Hiába til-
takozott. Csak akkor kaphatja meg a pénzét,
ha kifutja az árból. Itt is úgy lesz, ezt a holmit

is kiengedi a háztulajdonos, mert pláne a hatóság embereivel
nem lehet szembeszállni.

Minden rendben van

Az események rövidesen igazolják is a tájékozott embert.
Megérkezik a házmesterné, kinyitja a kaput, kitarják mind a
két szárnyát. A szállítómunkások feltápaszkodnak a lépcsőről és
újából megmozgatják a butorokat. Egyik darabot a másik után
cipelik ki az uccára és adogatják fel a kocsira, ahol a bőrköté-
nyes kocsis rendezkedik. Nagy szakértelemmel állítgatja egymás
mellé a különböző tárgyakat, szépen összepásztják őket, hogy
kevés helyet foglaljanak el, fel is fér a szekére minden, amit
az emeletről lehurcoltak. A hevederekkel és kötelekkel jól ösz-
szekötöznek mindent, hogy meg ne mozduljon, le ne maradjon
valami utközben, a karosszékeket, amelyeket az íróasztal tete-
jére raktak fel, még külön is lerögzítik.

Végre készen van minden, a kocsis elhelyezkedik a ba-
kon, a kezébe veszi a gyeploket és a kocsi dübörögve megindul
a hógörnyős uttesten. Utasítás nem kell, a kocsis tudja az
irányt. . . A végrehajtó ott áll a kapu előtt, összes munkatár-
saival, irattáskával a hóna alatt, kritikus pillantással figyelni az eldö-
cögő stráfkocsit, azután megnyugodva bölint. Minden rendben van.

Az üres lakás

Odafönn a második emeleti saroklakásban együtt kuporog
egy szürkeszakállas öregember, meg a feketekabátos takarítóné.

§ Előttük néhány láda, három szék a kályha körül és az
üres fal, közepén tépett drótok lógnak le a mennyezetről,
a leszagगतott csillár helyén. Huszonkétszázévig laktak ezen a helyen,
az öregember fiával és menyével, huszonkét év óta kereskedők ebben a városban.
Ennyi időn át baj nélkül fizettek mindig mindenféle köz-
artozást, most nem tudtak fizetni. Hogy igazán nem tudtak,
bizonyosság, hogy engedték elvinni a székeket, amelyekben
ültek, a lámpát, amellyel világítottak, a tükröt, amelybe be-
lenéztek, engedték szétszedni otthonukat, amelyben éltek, bán-
kódtak vagy örültek, amelyben töprengtek gondjaikon és amely-
ben néha talán boldogok is voltak. Most kopár és üres körül-
löttük a szoba: csöndesen szótlanul, panasz nélkül ülnek egy-
más mellett a sarokban . . .

Elegáns nők,

kopott zsebű, tükrös nadrágu férfiak (Beküldött közlemény)

Nem kell hozzá különösebb éleslátás és megfigyelőképesség, uccánjártában is megállapíthatja mindenki, hogy a nők elegánsak, a férfiak pedig kopottak.

Furcsa összeállítású párokat sétáltat ez a város, még a korzón is, ami pedig reprezentatív megjelenési alkalom.

A nők, nem tudom, hogy csinálják, valamennyien úgy festenek, mintha imént szálltak volna ki saját autójukból és most fordulnak egyet, míg a porköpenyes soffőr diszkrét távolban kocog utánuk. A férfiak? ... A férfiakat viszont legfeljebb az autbuszjeggyel lehet összefüggésbe hozni.

✻

Csakugyan elgondolkoztató ez a ruhadiszharmonia, ami persze, nem áll meg csak a külsőségeknél.

A nő, aki már hordja fején a legujabb bicorne-t és tricorne-t, amerikai matrózkalapot, vagy Patou szalmazsákját, amiből rövideke fátyol lóg az orrára és virág nyilik hátul a nyakán, — ha már beöltözködött perzsa-, vagy nutria bundába, avagy zöldbe, sárgába, sötétbe, a kötelező kék-, szürke-, ezüst- vagy szöke rókatetemmel a vállán — az így felvértezett nő bizony vajmi kevéssé tudja megérteni és méltányolni a férfit, akinek összes téli belettetése egy új cipőzsinor vagy kalapszalag.

Mert a férfiak, szerencséjükre, még mindig nem tudják, mennyire együtt él a nő — lelkiileg még inkább, mint testiileg — a ruhájával, mennyire rabja a szugeszciónak, amit a ruha rásugároz, — még mindig nem vették észre *mennyire meg tudja változtatni, ki tudja forgatni gondolkodásmódját egy ilyen, vagy olyan ruha, egy jobb vagy rosszabb megjelenési lehetőség*, — nemcsak a rossz regények, hanem az élet is produkál eseteket, mikor egy új cipő, egy selyemharisnya egészen elferdítette az eredeti utakat

És itt van az a pont, ahol a női elegancia és férfi-kopott-

Csak az árak olcsók — minőségeink változatlanul jók
GOLDSTEIN LAJOS
DIVATÁRUHÁZA

Arad, Strada Bratianu (Weitzer János-ucca) No. 2
Mélyen leszállított árakon nagy választékot nyújtunk kosztüm és kabátkutnik, bársonyok, selymek és mosóanyagokban. — A hölgy és férfiközönség kedvelt bevásárlási helye!

ság kérdése nem puzta ruha-ügy, nem szimpla divat-probléma, még csak nem is egyszerű gazdasági jelenség.

Mert érdemes kicsit utánanézni: kik azok a nők, akik ma „öltözködnek“ mert „öltözködhetnek“.

A válasz csak az első percben hihetetlen: sok százan és százan azok közül a nők közül, akik a kenyérre igazán rászoruló hivatalnoklányok mellett állást harcolnak ki maguknak.

Ők a legjobb és legállandóbb kuncsaftok. Ezt nem én mondom, hanem az a tucat kereskedő, szabó, suszter, kalapos, akikkel már több ízben valóságos ankétot tartottam a dolgról, ami sehogy sem fért a fejembe.

— Ha ők nem volnának, becsukhatnánk a boltot! — magyarázta a szücs és megmutatta a legfrissebb bundavásárlásokat, a részleteket, ami a havi fizetésből kell hogy teljék.

Mert legfeljebb ennyi, amiből az elegancia kikerül, — persze tetőtől-talpig részletre, ami, — ezt is szakkörökből tudom egyenesen ezekért a kispénzü, fixre dolgozókért terjedt el az egész világon.

Fiatal urilányokról van szó, jólkereső apák gyermekeiről, akiket a képviselő-nagybácsi vagy vezérigazgató-rokon kisujjal belendít, beprotezsál valami irodába, vagy bankba, kis fizetéssel igaz, de ez aztán megmarad zsebpénznek.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Akinek nem kombinéje, ne vegye magára, de tény, hogy manapság, a szükségből dolgozó nők korában, észrevétlenül kialakult s fejére nőtt az előbbieknél egy különös típus: *ezek a hiúságból, divatból, szorgoskodó kis házilányok, akik létalapot, jogot teremtettek maguknak a kor külsőségeiből, s ötlámpás rádióra, bundára, bridzs-partira vesztegetik el a mástól elvont pénzt.*

Harsányan hirdetik, hogy „dolgoznak“, lelkesen játsák — főképp társaságban — a kenyérkeresőt, s nem győzik hangoztatni, hogy

*modern nő szemében a férfi, mint felruházó
alany, már nem jöhet számításba.*

A mama, akinek vállairól szerencsésen leestek az öltözködési, mulattatási gondok — ellágyulva hallgatja a bá-

Az

»Erdélyi Élet« uccai kolportázsát
mindenütt beszűntet-
tük — Lapunk kizárólag előfizetés — a kiadó-
hivatal vagy az a k v i z i t ő r ö k útján kapható.

tor elveket... és — mit tegyen? — hallgat a szegény férfi is, kényelmetlenül érezve a behozhatatlan fölényt, amellyel külsőség tekintetében ezek az ál-dolgozók állnak fölötte, új selyemkosztümben, dauer vellnisen, kikozmetikázva, részlet-re vett Molyneux Chic-jük illatfelhőjében.

✱

A fiatalembernek minderre nem telik. A fiatalember távolról sem tud lépést tartani, ha jobban keres is, mert tőle — ha otthon lakik — bizony elvárják a pénzt, bizony elvárják, hogy segítsen, hogy ne legyen önző, hogy ne a saját passzióit, hanem a család boldogulását szolgálja — azért férfi.

Ha nem lakik otthon — még rosszabb.

Még rosszabb, mert akkor igazán csak arra a bizonyos fedélre és betevő falatra keres... s nézi, hogy a nők az ő részét is elöltözzék... .

De vajjon mi lesz ezekkel a lányokkal, ha egyszer — hisz történnék még csodák! — férjhezmennek, vagy úgy fordul a sors, hogy komolyan meg kell állniok a bundarészletből?

Ha nem tudják tartani a megszokott nivót — kész a tragédia, az elégedetlenség, a lemondásba való belesoványodás.

Hogy én, részemről, nem szeretem ezt a nőket-dolgoztató időket, csak sajnálni és lebeszélni tudok minden nőt, aki neki áll „valamit csinálni“, mentül igazabban van rá szüksége, annál inkább — ez csak egyéni nézet s nem is tartozik ide.

Az azonban általános igazság, hogy a férfi ott vesztette el hatalmát, fölényét és tekintélyét a nő fölött, amikor engedte, türte, bizonyos fokig belekényszerítette őt ebbe a kétélű „valamit csinálni“-ba... aminthogy az anya-apa feltétlen parancsolási joga, a család sulya és tisztelete is azon az első selyemharisnyán csorbul ki, amit az ügyes kis Putyka, a drága, a fizetéséből összegyűjtött magának.

Semmi se ad nagyobb felszabadulást, nagyobb önérzetet, öntudatot, önbizalmat, függetlenséget, senkire nem utaltság-göögöt, mint a pénz, — akármilyen kevés is

amit az ember maga keres, a nagylány, a feleség ezen a fordulón csuszik ki a szülők, a férj kezéből

— ez a sarkpontja a mai meghibbant világrendnek is.

Zongora órákat adok akadémiai módszerrel kezdőknek és haladóknak **S. Komlóssy**
A R A D, Strada V. Babeş No. 20. (volt Kiss Ernő-ucca)

Boldogok az apák és anyák, akik, régimódiasan, maguk ruházzák, szórakoztatják gyerekeiket, — boldogok a férjek, akiknek asszonya nem a saját részletszámlájára drukkolja ki elsejéről-elsejére a hollywoodi weekendreszt és strandpizsamát, hanem, mint valamikor, az urától kap pontosan leszámolt „toalettpénzt“.

— Akkor nem gyönyörködhetnénk lépten-nyomon ennyi tündöklő dámában, de kopottzsebű, tükrösnadrágu, glancos-könyökű gavallérokban se mellettük, mint szimbólumaiban, áldozataiban ennek a kornak, amely igazán nem más már, mint a nők rémuralma.

Bridge, rómi

váltotta fel az irodalmat, — nyomorognak az írók

Ülj mellém a kandallóhoz, fel van szitva melege, mondja a költő, — fűtsön be Mari, mert megvesz bennünket ez a kutya hideg, mondja a szegény ember némi rezignációval s némi fojtott dühvel.

Korán este fel kell gyújtani a lámpát s miután a téli esték a világ kezdete óta mindig unalmasak és hosszúak voltak, ez az évszak, amely legalkalmasabb az olvasásra.

Itt a tél, itt vannak a hosszú esték s a könyvkiadók azt mondják, hogy ennek ellenére nem akar olvasni senkisésem. Az olvasásról lemondott mindenki, legtöbb ember nem szellemi, hanem más izgalmakkal frissíti fel magát. Az egyik rémhirt terjeszt, a másik politizál, a harmadik sir, a negyedik takarékoságot hirdet, mindenki egyszerre bölcs és jós lett, úgy ömlik mindenből az okosság, hogy az ember valósággal szédül tőle. No de nem erről van szó, hanem arról, hogy

senkisésem olvas.

Száz és száz könyv hever kiadatlanul, az írók fiókja tele van legjobb alkotásaik kéziratával, gondolat, eszme, mondanivaló bénán és lenyüggözötten hever.

Tévedés volna azt hinni, hogy a közönség sokkal kevesebbet költ, mint a multban.

A lei az ugyanannyit ér, mint pár hónap előtt, az árak nem emelkedtek egy banival sem, merőben hajszálnyit sem változott az élet, csupán a szép, az eszmei szép veszti el lassankint a becsületét. Az embernek a megnyugvást, a fel-

Kombine= Hálóing=
modern kivitel, **RUTTKAY & BOTYE** C É G
— olcsó ár, A R A D

emelkedést, a vigaszt, az új reményt fakasztó szomorúságot, az ellágyulást, a megigazulást, az isteni gondolathoz való közelséget nem a szépben, jelesül nem az arra való irodalmi alkotásokban keresik többé, hanem azokban a káros és alantas izgalmakban, amik a pillanatok szomjuságát és éhségét csillapítják.

Költőink már régóta hallgatnak, kényszerű némaságuk nem fáj senkinek, a közönség bávatag szellemi erőlködésnek tartja a versírást, idejét multa lelkitornának a költészetet, a kiadók egyrésze pedig a rögtön kamatozó üzletek híve. Könyv azért fogy, de csak olyan, amely nem az irodalmat, nem a magasabbrendű szellemet, nem a kulturát, nem a nagyobb lelkű műveltséget és tisztultabb emberiességet szolgálja.

Hónap mint hónap irtózatossá válik, mennyiségű ponyva jelenik meg a könyvpiacra és a közönség egyrésze minden kritika nélkül, mohón veti rá magát ezekre a silányságokra. Minél selejtesebbet és minél olcsóbbat, ez a legujabb üzleti politika, s míg a nagy könyvkiadó cégek, amelyek még mindig nem adták fel a nemes hagyományokat és komoly tényezői ma is az egyetemes művelődésnek, rettenetes küzdelmeket vívnak, hogy miképpen usszák meg a válságot, addig a zugkiadóműhelyek ontják a rémregényeket.

Olyan könyv, amit fiatal leány, vagy ifjú, nemesebben gondolkozó bölgy, vagy elmélyülést kereső férfi olvashatna, olyan könyv, amely tisztultabb lelkekhez szólna, olyan, amely rázza, gondolatot és eszmét közvetítene, termékenyítene és megihletne, ilyen könyv már nagyon régen nem jelent meg a könyvpiacra. Nem azért, mintha az írókból kihunytna a szent láng, hanem azért, mert a kiadók a mai viszonyok között félnek a mai kockázatos vállalkozásoktól. Az ilyen tartalmú könyvek pedig már régen elvesztették a hitelüket, mert felülemelkedve a gyakorlati életen, a lélek nemesítését kívánják szolgálni. Ilyen könyvet kiadni nem üzlet, mert kevesen vannak olyanok, akik az utolsó nélkülözhető banijukat is rááldozzák, hogy egy ilyen könyvet vásároljanak.

Ezen a télen nagyon kevesen olvasnak jó könyvet. Nincs kereslet, következésképpen nincs kínálat sem. A komoly, az értékes, a jelentős művek tovább várakoznak az asztaliókokban. Majd helyettesíti az olvasást, a szellemi elmélyülést a bridge, rómi, a névnap és a bőgőbeugrás. Ebben az országban eddig még minden veszendő dolog megmentésére merült fel de az még senkinek sem jutott eszébe, hogy megmentse a könyvet, a magyar irodalmat, minden szellemi kultúra alapját, kutforrását és biztosítékát.

Szönyeg, függöny, stor, sezlonátvető, butnrszövet, brokát és mokett, roletta- és matracgradl. függöny-etamin és tussor, paplan, kelengyevászón, selyem, szövet és bélésáru **legolcsóbban „MERCANTIL“**

szönyeg- és divatáruházban **ARAD**, a Dácia kávéházzal szemben.

Színházi premier, —

ahogy színészek a színpadról látják

A premier úgy kezdődik, hogy Smokné (az összes Smoknék) gyengéd, de ellenkezést nem tűrő hangon megkéri férjét, Alfrédot, hogy vásároljon jegyeket. „Belláék és Arankáék is ott lesznek — mi sem maradhatunk itthon“ — és ez olyan

sulyos érv, hogy Alfrédnak meg kell előtte hajolnia. Hogy a darab vigjáték, dráma, bohózat-e, ki írta, kik játszanak benne — ez mind nem fontos. Fontos egyedül az, hogy premieren megjelenni divat és Smokné nem akar kevésbé divatos lenni, mint Bella vagy

Aranka. Alfréd tehát (az összes Alfrédok) megveszi a jegyeket. Elérkezik az előadás napja. Smokné ezt a napot lázas tevékenységben tölti Elmegey a kozmetikai intézetbe, a fodrászhoz, a manikűröshöz, aztán estefelé hozzáfog az „önjavításhoz“. Kijavitja, mezjavítja, átjavítja szemöldökét, szempilláját, száját, karját, kezét. A restaurálás után (ami annál tovább tart, minél öregebb a freskó) kinyitja szekrényét és szemlét tart ruhái felett. Rövid habozás után kiválasztja az egyiket. Ugy véli, ebben fogja legiokább „pukkasztani“ barátnőit.

Félkilengrel Smokné elkészül a Vanitajta valódi-uj és álbrilláns, gyöngy, nyaklánc, fülbevaló, karkötő, gyűrű bőségesen. Ragyog, mint egy fényoszlop... Alfréd már kevésbé elegáns jelenség. Sajnos, a múlt évek megajándékozták már egy kis potrohhal, amit meglehetősen nehéz az elegancia keretei közé szorítani. Hogy enyhítse a dolgot, vastag aranylánccal disziti fel embonpoint-jét.

Tíz perc alatt a színháznál vannak. A várakozás izgalmaiban Smokné ezzel a meglepő kérdéssel fordul férjéhez: „Alfréd, ki írta ezt a darabot?“ Alfréd megmondja. „Mondj el egyet-mást erről az íróról, nem szeretnék zavarba jönni, ha szó esne róla... Mondj el gyorsan mindent, amit tudsz!“ Alfréd sajnálja, nem tud róla semmit. „A férjem kissé műveletlen“ — állapítja meg Smokné. Azon töpreng, nem lett volna-e mégis jobb, ha annakidején ahhoz a cégvezetőhöz megy feleségül, akiről azt a hirt terjesztették, hogy novellá-

Butorát szerezz be BARICZ-nál

Saját készítésű elsőrendű garantált áruk. Üzlet:
PIAȚA AVRAM IANCU 15. Géperőre berendezett
üzem: STR. GH. JONESCU 14. A R A D

kat és verseket ír. Az biztosan ismeri az irodalmat és nem kerülhetne ő — mármint Smokné — ilyen helyzetbe. Igazán kellemetlen! Még azt találja róla hinni, hogy járatlan az irodalomban! Sajnos, Alfrédot nem érdekli más, minthogy tüzfát adjon el vaggontételekben... Bosszusan igazítja meg a nyakán csüngő ragyogó széndarabot, amelynek áráért Alfréd több vaggon nyereségét adta oda.

Smokné még egy utolsó pillantást vet a tükrébe. Nem, nincsen semmi hiba rajtam — állapítja meg elégedetten. Kellemetlen ez a szoknya ilyenkor, csak úgy lehet megoldani a dolgot, hogy oldalt összekapja és a karjára csavarja. Borzasztó, térdig kilátszik a lábam — morfondíroz — de nem tehetek róla, nem én csinálom a divatot.

A foyerban Smokkék összetalálkoznak Belláékkal. „Pá, édesem, ti is eljöttetek? Hol, merre ültök?” — „Alfréd kicsit későn váltott jegyet”. — Oh! A miénk a kettes páholy! Smokné szívéen nagyot csavarint az irigység. Összes briliánsai remegnek a felindulástól. De aztán megvigasztalódik, mert eszébe jut, hogy a földszinten jobban érvényesül a hát dekolltása. Tudniillik slusszig ér.

Smokné még egy újabb utolsó pillantást vet a foyer tükrébe és bevonul a ruhatárba. Várniok kell, mert ötszörös embergűrű választja el őket a ruhatárok fedezékétől. De nem unatkoznak. Mindketten érdeklődéssel figyelik a bundákból kibujó toiletteket. Smokné örömmel konstatálja, hogy az ő ruhája sikerültebb, mint az összes többi hölgyeké. Ezt meg is mondja Alfrédnak, aki azonban nem figyel rá, mert teljesen elmerülve nézi egy pirosruhás hölgy uszályát. Smokné éppen ki akarja fejteni véleményét a szerinte felettebb ízléstelen piros ruháról, de ekkor egy fiatalember lép melléje: „Kezeit csókolom, nagyságos asszony!”

A fiatalembert Edének hívják, textiles — egyébként az intellektuális stréberek félelmetes osztályához tartozik.

— Sejtettem, hogy itt lesznek — mondja Ede; — hiszen nagyságos asszony minden művészi eseményen jelen van...

— X... író darabjai különösen érdekelnek, — jegyzi meg Smokné.

— Nem is csodálom!... X... zseniális író, mélyenjáró pszichológus. Belelát az emberek szívébe, veséjébe és felszínre hoz minden jót, minden rosszat. Bátor!... Nem fél megírni a lelki megnyilvánulásokat úgy, olyan mezeletlenül, ahogyan látja!... És a nyelvezete!... Szárnyaló szépség, hasonlatai olyanok, mint a tulfütött üvegházban nyíló orchideák: kicsit fülledtek, de színesek, egzotikusak... — szaval Ede és szinte megmámorosodik saját szavaitól.

— Érdekes! — gondolja Smokné. — Edének ugyanaz a véleménye X-ről, mint nekem. Csak az orchideára nézve nincs igaza. Az idén vállra tűzve viselik.

Felvillanyozva megy a ruhatárosnőhöz. Leveti bundáját, leteszi kalapját, sálját, lehuzza hócsizmáját, kesztyűjét, még

egy legutolsó pillantást vet a ruhatári tükörbe és bevonul Alfréddal a nézőtérre.

A közönség, az czerfejú Cézár, ez alkalommal kivételesen az utolsó helyig megtölti a színházat.

A premierek közönsége nyolcvan százalékban mindig ugyanaz. Ugyanazok az arcok ülnek a páholyokban, ugyanazok a földszinten, ha vigjáték, ha operett kerül bemutatásra. Bankárok, cukor-, bőr- és sörgyárosok cvikkerekkel, vasidegekkel és drágakövektől szikrázó hitvesekkel. Közismert ügyvédek, nagykereskedők és egyéb helyi notabilitások. Ezeknek hitvesei. Színésznők — akik a darabban nem játszanak — akik az előadás után ugy frissiben megállapítják, hogy a színjátészó hölgyeknek ezekután sürgősen vissza kell vonulniok a szinpadtól. Démonok, egyszerű, de olyan feltűnő ruhákban, hogy mindenki megfordul utánuk. Egy csomó zsurfiu, akik előadás után el óhajtanak menni a bőr- és sörgyárosékkal a kávéházba. Általában: ott van mindenki, aki valakinek akar látszani és akinek a keblében még csöppnyi önérzet van.

Míg a függöny fel nem szalad, a nők azzal töltik idejüket, hogy mosolyognak (édesen, naivan, öntelten, kacéran — már kinek melyik a sajátja), a férfiak pedig gukkeren figyelik a változatos mosolyokat. Smokné minden irányba forog, mint egy szélmalom, hogy észak, dél, kelet és nyugat egyformán gyönyörködhessen dekolttázsában. Viszont Alfréd is forog, de azért, hogy észak, dél, kelet és nyugat összes dekolttázsaiban gyönyörködhessen.

Az első felvonásnak vége. Függöny le hull. a közönség tapsol. Függöny fel. A szereplők hajlonganak. Tapsvihar. A premier közönsége általában nagyon jószívű és udvarias. Tapsol akkor is, ha magában azt gondolja: „Ez a darab fabatkát sem ér!” A fényszórók és aranyláncok ugy érzik, hogy a tetszésnyilvánítás feltétlen kötelességük. Így aztán a darab életére absolute nincs befolyással, milyen sikere volt a premieren. Mert a premieren minden darabnak sikere van, még annak is, amelyik aztán két előadást sem ér meg.

Tapsolás után a színházi estnek igen fontos és kellemes része következik: a szünet. A nézők ilyenkor cserélik ki véleményüket a látottak felett, a gukkerek újból akcióba lépnek, a szomszjasok a büffébe sietnek, ugyszintén azok a hölgyek is, akik a toilettjuket tetőtől-talpig be akarják mutatni. Ez a színház néha jobban érdeklí a közönséget, mint amit a szinpadon lát. „Egy jó szünet sokszor többet ér, mint

---

BUTORKÖZPONT
MÜBUTORIPAROSOK BIZOMÁNYI LERAKATA,
ARAD, BULEVARDUL REGINA MARIA No. 22.

egy rossz darab!“ — mondja szellemesen egy fiatalember a büffében. Smokné is rendületlenül sétál fell-alá a büffében, mellette egy idősebb ur, aki pápaszemet és szakállt visel és akit mint tudós embert nagyon tisztelnek a smok körökben.

— X... zseniális író, mélyenjáró pszichológus. Beelát az embernek szívébe, veséjébe és a legbonyolultabb lelki vivódásokat is felszínre hozza — magyarázza Smokné a szakállas urnak, miután megállapította, hogy Ede nincs a közelben. — És bátor!... Meztelenül írja meg a lelki megnyilvánulásokat, úgy ahogy látja...

A szakállas ur ámulva néz Smoknéra. Kellemesen érinti a dráma egyéni véleménye. „Milyen eredeti!... Végre egy asszony, akit érdekel az irodalom!“ — mormolja és aztán maga is lelki problémákat akar boncolni, a darab hősnőjével kapcsolatban. Smokné hallgat, nagy figyelemmel hallgat, de ez a hallgatás kétségkívül gazdag fenkölt gondolatokban, — gondolja a szakállas ur és Smokné mellett marad a szünet végéig, sőt elhatározza, hogy a következő felvonásközt is vele tölti, mivel „igen kellemesen lehet irodalomról csevegni!“

— Remek este volt! — mondja Smokné férjének, amikor hazafelé mennek. — A legközelebbi premierre ismét elmegyünk.

Ugyanezt mondják az összes Smoknék az összes Alfrédoknak. BCU Cluj / Central University Library Cluj

Az utólagos humor

Azért ez mégis különös dolog.

Mert jó, jó, azzal eddig is tisztában voltam, hogy a humor nem elvonatkozott fogalom, hanem szorosan összefügg annak a valakinek a személyével, aki bizonyos dolgokat humorosnak talál. Hogy az, akinek a kalapja elgurul az uccán és egyenesen az autobusz kerekei alá gurul, egyáltalán nem találja ezt a dolgot humorosnak, míg egy másik ember, aki mindezt csak nézi, roppant humorosnak találja.

Na de amikor ugyanarról az emberről van szó... Amikor ugyanaz a személy, aki valami rendkívül kellemetlen helyzetbe keveredik, később valami misztikus oknál fogva úgy emlékezik vissza ugyanarra a dologra, mintha annál mulatságosabb és szivvidámítóbb eset soha nem történt volna vele életében...

Amikor azt mondja, hogy: Képzeld, odalenn, a pincében, még semmit se vettem észre magamon. Kóstolgattuk az egyik kitünő borocskát a másik után és mondhatom neked, hogy úgy csuszott le a torkomon, mint az olaj. Még csak egy kis szalonspiccem se volt. De abban a pillanatban, amikor felértem a sza-

bad levegőre, kicsuszott alólam a lábam, leültem a pinceaajtó előtt a földre és senki nem tudott engem felemelni, mert mindenki pontosan úgy ült az ajtó előtt, mint én, hahahaha...

Most azt mondja, hogy hahahaha.

De akkor, amikor ott ült társaival együtt a földön, sirva könyörgött egy arra haladó parasztszekér tulajdonosának, hogy mentse meg, ne hagyja elhervadni őt ifjusága virágában a pinceaajtó előtt, a földön, ülve.

Erre persze már nem emlékszik.

Vagy, ha emlékszik, akkor ezt is elmeséli, de úgy, hogy: És képzeld, azt mondják, hogy sirva könyörögtem, hahahaha...

Hát ez az, amit teljességgel képtelen vagyok megérteni.

Vagy humoros ez a dolog, de ebben az esetben miért sirt annak idején, vagy nem humoros, de akkor most mit nevet rajta?

És mit nevet azon a kétségbeejtő elhagyatottságon, amidőn ugyanilyen állapotban megölelte a gázlámpaoszlopot, egyetlen, kedves barátjának nevezte és zokogva panaszolta el a hideg vasrudnak, hogy az a csalfa kislány őt csak hitegeti?

Vagy mi van olyan humoros azon a kétségbeejtő helyzeten, amikor diákkorában nyugodtan maradt ki hajnalig, mert az ő szobája a ház egyik oldalán feküdt, a kedves szülőké a másikon és ő az ablakon szokott volt bemászni, de egyik nap nagytakarítás lévén, az öregek hirtelen elhatározással az ő szobájában tértek nyugovóra, de ő ezt nem tudta, bemászott szokás szerint az ablakon, ahol más alkalommal rendkívül kedves, de ez esetben igen meglepett atyjának gyomrára lépett?

Es általábanvéve ezek a diákkori dolgok roppant misztikusak.

Hogy mit találnak utólag olyan humorosnak az emberek azon, hogy egyetemi hallgató korukban, a hónap végén, olyan módját választották a létfenntartásnak, hogy három-négy napon át nem keltek fel az ágyból, mert egyrészt kénytelenek voltak tüzelőanyag híján dunnameleggel fűteni, másrészt úgy találták, hogy fekve az ember kevésbé gyorsan emészti meg azt az egy darab vizeszsemlét, amely napi táplálékukat képezte?

Avagy ott van egy egész csomó egyéb dolog, csak úgy összevissza, ahogy így egymás után eszembe jutnak.

Mi van azon utólag olyan humoros, amikor az embert meghívják valahova és ő ott nagyon unatkozván egy óriási társaság közepette, azt találja mondani a mellette álldogáló urnak hogy: Tudod mit öregem, gyerünk egy házzal tovább erről a kétségbeejtő helyről, mire a megszólított ur azt feleli neki, hogy ő nagyon szívesen menne, de nem teheti, mert ő itt a házigazda?

Vagy amikor egy bálon azt kérdi az ember egy szintén nézelődve álldogáló urtól, hogy ugyan ki az a furcsa majom ott a közepén, mire azt feleli neki az illető ur, hogy az az ő fia, mire az ember nem jön zavarba, hanem azt mondja, hogy ő a nőt értette, azt az ugrándozó élemedett csoroszlyát, akiről erre kiséül, hogy az meg a felesége?

Amikor az ember felállt a helyéről, aztán újra leült, de akkor már valaki elvette onnan azt a széket, amely az ember addigi ülőalkalmatosságát képezte? Vagy mondjuk nem vette el, ennél fogva az ember leült újra, a legnagyobb nyugalommal és egy pillanatra feltűnt ugyan neki, hogy milyen hüvös most a szék ülőkéje, azonban a komor valóságra csak akkor ébred, amidőn a háziak nagyon keresni kezdik a kocsonyás tálát?

Hát vajjon olyan humoros volt ez a kocsonya-dolog akkor, amikor történt?

Olyan humoros az, amikor valaki egy szál kiskabátban leugrik a vonatról egy krigli sört inni és véletlenül összetalálkozik egy régi komájával, mire szóba elegyednek, eközben elmegy a vonat és ők ott állnak mind a ketten a sinek mentén, egy-egy üres kriglivel a kezükben, este kilenckor, Kisujszáláson?

Amikor az ember külföldi utról egy bani nélkül és arra számít, hogy se baj, itt van ez az én Miska barátom Bécsben, attól kapok kölcsön annyit, amennyivel hazajöhetek, na el is megy a Miska lakására, aki azonban nincs otthon és az ember megkérdi, hogy mikor jön haza, mire azt mondják, hogy február végén?

Vagy ott van a tengeri betegség. Humoros dolog az? Miért meséli el mégis mindenki úgy, hogy barátom, abban a pillanatban, amikor kiértünk a kikötőből, hahahaha...

Pedig abban a pillanatban, amikor kiérték a kikötőből, rajta mindent észre lehetett venni, csak olyasmit nem, ami hahahaha volt.

Szűk cipő. Egy szép asszonyt akart volna az ember megbüvölni, de egy szó ki nem jött a torkán, mert úgy nyomta a cipője, hogy csillagokat látott és az asszonyka váltig faggatta, hogy miért olyan csendes ma este, hahahaha...

Sötét lépcsőház. Azt hitte az ember, hogy már nincs több lépcső, hahahaha pedig még volt egy. Vagy azt hitte az ember, hogy még egy lépcső van, pedig már nem volt több, hehehe...

És azt hitte, hogy az az izé az asztalon, amibe ő a cigarettacsutkáját belenyomogatja, hamutartó, pedig szalvétagyűrű volt, hahahaha, nem volt neki fenéke és egy két leies nagyságu égés mutatkozott a kézimunka-futón, hehehehe...

Kezet csókolt az ember a szobalánynak, hahahaha, ezen aztán olyan zavarba jött, hogy a háziasszonynak adta a borralót, hehehehe...

Furcsa dolog az a humor, Hölgyeim és Uraim.

Idővel átalakul.

Ami most szomorú, az később humoros és ami most humoros, az később szomorú.

Ez a cikk például, most, amikor írom, rendkívül humoros. De lehet, hogy mire Önök elolvassák...

n—n

— Pénzfelvételekre nyugta ellenében csak fényképes igazolvánnyal rendelkező kiadóhivatali megbízottaink vannak feljogosítva.

Színház és Film Élet

Intimitások a legendás Hollywood életéből

Írta: *Umberto Colombini*

Az Erdélyi Élet folytatásos közleménye

(Folytatás)

Végre azonban erőt vett szívéen a nyugodt, polgári élet utáni vágy, mert Greta voltaképpen a legszerényebb, legcsendesebb ember a világon, aki csupán azért kénytelen a „démon“ szerepét játszani, mert ez a mestersége és a nagy filmszínésznő háztulajdonos lett.

A villája kicsi, de nagyon szép és izlése. Néma kert öleli körül, amelynek közepén óriási fürdőmedence van, Ez a medence pótolja Greta számára szenvedélyét, — a tengert.

Amióta Greta Svédországból Amerikába került, örökösen

DANTON

Az aradvárosi mozgószínházak legközelebbi műsorából

a tenger után vágyódik. Miután az óceán partján nem lakhatik, legalább ebben a nagy medencében uszkál és így is megelégedett. Hiszen a kedves, szelid Greta igényei olyan egyszerűek és szinte polgáriasak, hogy az ember el sem hinné. Ez az asszony, aki a filmen maga a megtettesült titokzatosság, az életben csupa közvetlenség és természetesség.

Az említetteken kívül kevés filmcsillag marad nyáron Hollywoodban. De vajjon akkor mivel mulatnak ilyenkor azok,

akiknek egész éven át az az egyetlen szórakozásuk, hogy a film bálványait bámulják, csodálják?

Hollywoodban mindig akad valami új furcsaság, ami megtöri a nyári napok egyhanguságát.

Frédéric Kortaer
in
DANTON

Mille, a híres rendező alapította. A másodikat Harry Crokker, Chaplin titkára. Az időrend szerint berendezett, nagy termekben, asztalokon és állványokon, üvegszekrényekben és üvegburák alatt a legkülönbözőbb és legfurcsább tárgyakat láthatjuk, amelyek bizonyos jelentőségre tettek szert a film fiatal, alig harmincesztendő múltjában.

Egyik teremben híres filmek legszebb jeleneteit csodálhatjuk meg, másutt kelléktárból előkerült fegyvereket és ruhadarabokat. A sarokban áll Zigotto sportkocsija, szemben vele az a római kocsi, amelyet Ramon Novarro hajtott a Ben Hurban. Zöld bársonypárnán fekszik Zoro török kardja, mellette Harold Lloyd üvegnélküli, fekete keretes pápaszeme, Chaplin jellegzetes kajla cipője és Mary Pickford levágott hosszú hajfürtjei. Kissé távolabb az a burnusz, amit Valentino viselt, amikor a sejket játszotta, egy repülőgép légsavarja és a spanyol csizma, amely a Notre Dame kinczó kamra-jelenetében szerepelt, no meg a rengeteg régi film-

Nemrégiben két nagy háztömbnek a homlokzatára ezt a feliratot illesztették, amely ugyancsak furcsán hat Hollywoodban: „Filmmuzeum“.

Hogy-hogy? Hát a multnélküli városnak már muzeuma is van? Milyen hihetetlenül hangzik ez! A dolognak egyébként, ha egy kicsit gondolkodunk rajta, mély jelentősége van és tagadhatatlan bizonyítéka annak, amit oly sokan tagadni próbálnak: hogy a film művészete már kinőtt a gyermekcipőből. Szinte azt mondhatnánk: „Hollywood hosszunadrágot vett fel és gyermekével emlékeit kezdi gyűjgetni“.

Az első muzeumot Cecil B. de Mille, a híres rendező alapította. A másodikat Harry Crokker, Chaplin titkára. Az időrend szerint berendezett, nagy termekben, asztalokon és állványokon, üvegszekrényekben és üvegburák alatt a legkülönbözőbb és legfurcsább tárgyakat láthatjuk, amelyek bizonyos jelentőségre tettek szert a film fiatal, alig harmincesztendő múltjában.

Lucie Mannheim
in
LOUISE GÉLY

tekercs és a híres sztárok autogrammjai. Mindenesetre szép anyag van együtt, megéri a féldollár beléptidíjat.

Körkérdések és őszinte vallomások

Meg kell emlékezzünk még egy jellemző szokásról, amely-

Gust. v. Wangenheim

in

DESMOULINS

vásárolt. De efféle válaszokat inkább csak az újabb, jelentéktelenebb csillagoktól hallottunk, az ugynevezett „régí gárda“ komolyan és érdekesen felelt.

A válaszokból szinte arra következtethetünk, hogy a filmcsillagoknak még mindig van érdekük a romantika iránt.

Norma Talmadge például kijelentette, hogy legdrágább kincse egy kis gyűrű, melyet még kislány korában kapott édesanyjától.

— Azért ajándékozta nekem, mert én vagyok legidősebb gyermeke. Mielőtt nekem adta volna, ő maga viselte és ő is édesanyjától kapta kislány korában. Ez az én egyszerű kis gyűrűm tehát már három generációnak az ujján csillogott.

Huga, Constance, akit Connie-nak becéznek, gyakorlatosabb gondolkodású.

Constance Talmadge legértékesebb kincse első filmszerző-dése. Szinte szerencsetalizmánjának tartja. Elmondta, hogy ezt a

lyel Hollywoodban a nyári napok unalmát üzik el. Az újságok ilyenkor egyéb közölnivaló híján sorra intervjuolják a nevezetesebb filmsztárokat és a legképtelenebb kérdéseket teszik fel, hogy legyen mivel kedveskedni olvasóiknak az uborkaszезón kellős közepén.

Nemrégiben nagy port vert fel egy érdekes körkérdés, amelyet egyik nagy lap intézett a filmvilág kiválóságaihoz. Afelől faggatta őket, hogy mi az a birtokukban lévő tárgy, amelyet legértékesebb kincsüknek tartanak?

A filmszillagok egy része hamisítatlan amerikai felületességgel azt felelte, hogy legértékesebbnek azokat az ékszereket tartják, amelyekből drága pénzben

W. Schott

in

ST. JUST

szerezést százdolláros utalvány hátlapján állították ki. Elbeszélte azt is, hogy történt ez.

— Sok-sok esztendő előtt, a némafilm korában, amikor Norma Talmadge még csak kezdő színésznő volt, huga, Constance egy nap elhatározta, hogy ő is megnézi már közelről, milyen az a mozi. És Hollywoodba utazott, idősebb nővéréhez.

Norma akkoriban az egykori Vitagraphnál dolgozott. Rendezője Ralph Incze, a tragikus körülmények közt elhunyt Thomas bátyja, amint meglátta Constanceot, szinte megdöbbsent a lány szépségétől.

Connie nagyon fiatal volt még, karcsu, bájos teremtés. A rendező mindjárt arra gondolt, hogy pompás filmszínésznő válna belőle és ezt meg is mondta. Csak-hogy akkoriban még nem úgy folyt ám a munka, mint manapság, nem olyan nagy stílusban. A próbálkozások ideje volt ez.

A filmművészet ismeretlen, kipróbálatlan valami volt még, amivel egyelőre csak kísérleteztek. Ralph tehát nem szerződtehetette véglegesen Connie-t, de megígérte, hogy amint módja nyílik erre, foglalkoztatni fogja.

Connie másnap újra eljött a műterembe, próbafelvételre, Billy Baggs, egy huszesztendő, százkilós fiatal komikus társaságában. Kis jelenetet adtak elő.

Semmiség volt az egész, de Connie olyan ügyesen és bájosan játszott, hogy Ralph Incének nem volt türelme tovább várni. Látta, hogy Constanceot az Isten is filmszínésznőnek teremtette és szerződést ajánlott neki négy napra. Rövid szerepet kellett játszania Ralph készülő filmjében. Huszdolláros tiszteletdíj ellenében.

Connie nem sokat gondolkodott a dolgon. Tisztában volt vele, hogy csak az a fontos, hogy az első lépést megtegye az ember. Elfogadta a szerződési ajánlatot. Persze, a megállapodást írásba kellett foglalni.

Gust. Gründgens
in
ROBESPIERRE

Alexander Granach
in
MARAT

AZ ARADVÁROSI MOZIK

ELŐZETES JELENTÉSE

DANTON

A siker forró hangulatában mutatják be a mozgósínházak a világhíres Dantont, a százszázalékos németnyelvű filmdrámát. Fritz Kortner grandiózus megjelenítésében kapjuk ebben a filmben a francia forradalom lendületében és a szerelem férfias tüzeiben hatalmasra nőtt alakját a világtörténelemnek: Dantont. Nem ez az első Danton-film, sok kísérlet történt már, hogy a film közelebb hozza az elmúlt koroknak ezt a mindig aktuális alakját. De Fritz Kortner alakítása az első, amely eltünteti a határokat, mely megszünteti az időt, mely a ma is élő elevenség husával és vérével egy igazi Danton lelki és testi illúziójának teljességével lép elénk. Természetes, hogy ez megtörténhessen, annak nem csak tisztán Fritz Kortner művészetében van a titka, hanem a környezet csupa történelmileg megállapított és körülhatárolt alakjának is a helyén kell lennie. Éppen ezért itt egész sereg elsőrendű színészre és jellemábrázolóra volt szükség, de mondhatjuk, a helyén is van mindenki, szinte az az érzése az embernek, hogy minden egyes szerepet híres sztárok játszanak. A városi mozgósínházak vezetőségének dicséretes törekvése, a könnyebb muzsa mellett a szellemiekben egészen igényes közönségnek is nyújtani maradandó élményt — teljes mértékben sikerült. A francia forradalom személyi, tárgyi dokumentumaival, a cselekmény izgató hűségével, korhű jelmezeivel, hanglejtésével, mozdulataival ott zug és kavargó és feszül és izzik a páratlan élményként ható film lüktetésében. Ezzel a képpel maradandó értékű szolgálatot tesz a mozi Aradváros közönségének

A mandarin leánya

A hangosfilm egészen átalakította a filmet. Megváltoztatta a film dramaturgiáját, technikáját, magát a filmjátékoztató s ennek következtében megváltozott a filmszínészek nagy tábora is. A némafilm régi jó világában elég volt a jó megjelenés, ha kevés játéktudás járult hozzá, annál jobb volt és a szerencsés színész vagy színésznő elindulhatott a karrier útjára. A hangosfilm már egészen más képességeket követel. Ma már elsősorban fontos, hogy a filmszínésznek kellemes organuma, jó beszédképessége és mindenekelőtt kifogástalan nyelvi készsége legyen. Ezért történt, hogy a régi nagy filmszínészek közül nagyon sokan eltűntek. A mikrofon, amelynek uralma megkezdődött a filmstúdiókban, kiméretlen volt a nagy nevekkel, a legnagyobb népszerűséggel szemben is és akinek a hangja nem bizonyult „film-

szerűnek“, annak a csillaga lebukott. Körülrajongott nagy nevek tüntek el és új tehetségek, részben pedig olyanok, akik a némafilm idején nem tudtak érvényesülni és ma ők a közönség kedvencei. Ezek közül magasan kiemelkedik *Anna May Wong*, a Mandarin lánya című filmdráma főszereplője. Ez a kivételes tehetségű művésznő, mint minden eddigi filmjében, ebben is káprázatosan tündöklék, alakításában felülmúlhatatlan. Megkülönböztetett finomságu játéka, szimpatikus, behizelgő megjelenése hódít, mint minden más szerepében. A darab meséje egyébként mindvégig rendkívül érdekfeszítő, tartalma nem sablonos utakon halad, a film technikai megoldása pedig minden kritikán felül áll.

Ezelőtt 20 évvel a kínai doktor Fu Manchu London réme volt. A kínai boxerlázadás alkalmával felesége és fia áldozatul esik és örjögve a fájdalomtól vérbosszút esküszik.

Anna May Wong

A mandarin leánya főszereplője

Petrie angol generálist okolja szeretettjei haláláért és fogadalmat tesz, hogy a generális egész családját kiirtja. Fanatikus agyában két áldozat követeli a bosszút és egész lényé izzó gyüiltől átfütve sürgeti a gyilkosság végrehajtását. Londonba utazik, de itt a rendőrség megakadályozza tervében. Állítólagos halálával a terror is véget ér.

És most, 20 év után Fu Manchu újra megjelent. A Petrie család két tagja még él és ez nem hagyja őt nyugodni. Sir John Petriet az első találkozás alkalmával meggyilkolja, de ez alkalommal őt is halálra sebzik. Halála előtt leányát, Ling Moyt megesketti, hogy ő fog végezni az utolsó Petrievel.

Ling Moy igéző szépségű nő és így a fiatal Petrie rövid idő alatt beleszeret. De a szerelem nyíla Ling Moyt is megsebzí és így atyjának tett minden fogadalmá dacára sem bírja magát elhatározni, hogy Ronaldot meggyilkolja. És küldetése különben is nehéz, mert A-Ki, a kínai detektív minden lépését figyelemmel kíséri. Ő is szerelmes Ling Moyba, egyedüli vágya, hogy vele Kinába menjen. Azonban szerelme nem gátolja abban, hogy hivatásához híven a nőt ellenőrizze és így arra is rájön, hogy Ling Moyt megakarja őt mérgezni, hogy megszabaduljon tőle. A-Ki ekkor menekülni akar, de Ling Moy emberei elfogják és megkötik. A detektívnek azonban mégis sikerül emberfeletti erővel az ablakig vonszolnia magát és a rendőrség embereinek tudomására hozza, hogy Petriet Ling Moy lefogatta és a legnagyobb veszélyben van.

Ezalatt Ronald Petriet és menyasszonyát, Joant a kínaiak megkötik és előkészülnék a gyilkosságra. De a rendőrség az utolsó pillanatban megjelenik és megmenti őket. Ling Moy most utoljára próbálkozik, de mielőtt Petriet leszurná, A-Ki fegyvere eldördül és a szép Ling Moy holtan esik össze.

Hol a Volga folyik ...

A néma film idejének egyik nagy sikere volt, a mély és szép Tolsztoj regény. Ez a téma tér vissza most az „Ott ahol a Volga folyik“ című hangos filmben s különös érdekessége hogy a hangos „Feltámadásnak“ is az a rendezője, aki a néma változatot rendezte: Edwin Carewe, női főszereplője pedig Lupe Velez, aki Dolores del Rio szerepét vette át, azét a Dolores del Rio-ét, aki ellen az amerikai filmgyárak kijátszották ezt az érdekes szépségű, forró temperamentumu exotikus színésznőt.

Feltámadás régi variációjának sok értéke hibátlanul megmaradt a hangos filmben is. Edwin Carawe néhány jelenet beállítását pontosan megtartotta, természetesen azonban, hogy a hanggal, a dialogusokkal megszinesedett, hatásban gyarapodott a nagy regény mostani változata, amelynek összbenyomása igen kitűnő, a közönség, amikor távozik a moziból, egy minden ízében megkapó, szép, igazán művészi film emlékét viszi magával.

Lupe Velez eredményesen birkozik meg a nagy emlékekkel: Dolores del Rio alakításával s ha vannak is jelenetek, amelyek azt a hitet keltik a nézőben, hogy Dolores del Rio ezt szebben csinálta, kiegyensúlyozzák ezt a hitet azok a jelenetek, amelyekben viszont már Lupe Velez féle hajlik a mérleg nyelve. Mindent egybevetve, ahol a Volga folyik... finom és mély alakítás, talán az eddigi legnagyobb siker a fiatal színésznő pályáján. John Boles, a daliás amerikai színész Dimitri herceg szerepében már sokkal jobban teszszik, mint annakidején Rod al Roque. Férfias, komoly, megragadó színész, aki művészi eszközökkel juttatta érvényre a a belsejében duló lelki harcok válságos viharát.

Külön ki kell emelni a film festményszerűen szép fotográfiáit s hogy a rythmographe, — helyesebben a verz — synchron-rendszer jóvoltából a német szöveg tökéletesen érvényesül az — amerikai színészek ajkán.

A filmnek mindenütt hatalmas sikeres volt s előreláthatólag Aradon is teljes lesz a diadala.

Mona Lisa elrablása

1911 augusztus 22-én híhetetlen hír zugott át Párison: A Louvre egyik terméből, fényes nappal elrabolták a rejtélyesen mosolygó Mona Lisát. A francia rendőrség ártatlan turistákat motozott meg, száz szem örködött a határokon, a vakmerő betörőnek még sem tudtak a nyomára akadni. Csak arra a kopott kintornásra nem gyanakodott senki, aki gyalogszerrel kelt át az olasz határon. Egy képkereskedő, akinek a képet megvételtre ajánlotta, feljelentette a rendőr-

ségen. A tárgyaláson Vincenzo Peruggia, a Párisban élő olasz üvegező munkás, elmesélte lopása indokait és lezajlását. A képet a kormány különvonaton juttatta Párisba, de a temperamentumos olasz nép hősnék kiáltotta ki a képtolvajt, aki a festményt, amelyet annakidején Napoleon vitt el emlékül, ismét visszahozta a napfényes Itáliába. Egy kis párisi nőnek is szerepe volt ebben az ügyben, aki előtt a tüzesvérű olasz legénykedni akart, de erre most nem gondol senkisé. Ezt a képrablást dolgozta át filmre Bolváry Géza. A főszerepek Willy Forst és Trude von Molo kezeiben vannak. A film hangulatos Stolz-muzsikájából a „Warum lächelst du, Mona Lisa?“ című tangó világszerte népszerű lett. Ez a film tulajdonképpen filmriport, amelynek megkonstruálásában a nagytehetségű magyar rendező újra kitűnőnek bizonyult. Lehet, hogy sokan csalódnai fognak ebben a filmben, mert valami operettszerű, könnyed, szentimentális dolgot várnak most is Bolvárytól, főképp, ha a Willy Forst nevére gondoltak, viszont tény, hogy ez a film izgalmas levegőjével, drámai hangulatával, rendezésének szuggesztív erejével a legjobb Bolváry nivót jelenti. A film technikailag kiválóan sikerült, Willy Forst a sok bonviván szerep után, mint karakterszínész is rendkívül értékesnek mutatkozik.

A millió

A hangos filmet Amerikában találták ki, de nem Amerika, hanem Franciaország számára. Nem lehetetlen, hogy rövidesen ez lesz a franciák nemzeti művészete, amelyben találkozik a geometria és a finomság szelleme. A századvégi és századeleji francia bohózat ócska és hétköznapi ruháját csodálatosan könnyű és diszes köntössé varázsolta át, a helyzetkomikum durva ácsmunkájából élő és mosolygó matematikát csinált. Miért olyan kimondhatatlanul vonzó René Clair új hangos filmje, a Millió? A cselekmény az ellopott kabátban felejtett sorsjeggyel elég hétköznapi és filmen se bonyolítható sokkal jobban, mint színpadon. Talán a zenekíséretben, a mindennapi valóságból önkönytelenül kibontakozó kórusokban, a történet gyors és mégis ritrikus menetében lappang a film varázsa, abban, hogy nem a való életet hajszolja kényszerzubbonyba, nem az események szálaít sodor-

ALRAUNE

Richard Oswald 100%-os németül beszélő hangosfilm-mesterműve. o—o
BRIGITTE HELM és **ALBERT BASSERMANN** a főszerepekben.

ja össze, mint a bolózat, hanem kiindul egy szűk padlásszobából és végül elhatalmasodik egy egész városon, mint egy ujjongó és diadalmas rögeszme. Költői munka ez a film, szikár, törékeny francia költészet, monumentalitás nélküli okos fényüzés. René Clair futurista filmekkel kezdte a pályafutását, a közönség számára hozzáférhetetlen, elvont kísérletekkel és ez mutatja legjobban, milyen bonyult kerülő útkon jut el a mai művész a tiszta, klasszikus, tehát közérthető művészethez. A Millió az eddig elért legtokéletesebb egyensúlyt jelenti az anarchia és a banalítás között. Megérdemli, hogymindenki megnézze és hogy mindenkinek tetszen.

Liebeslied

Róma évezredes szépségeivel kezdődik ez a végtelemül kedves, leheletfinomságu szerelmi történet, melynek főszerepeit Renate Müller és Gusztáv Fröhlich játszó. Aranyos! — csak ezt modhatja az ember erről a filmről. Annyi báj, kedvesség, humor, tragikómikus helyzet és helyenként megkapó szentimentalizmus van benne, hogy szinte nem is hinnők, hogy berlini termék. Luigi Pirandello szövege nyomán Constantin J. David rendezte a filmet s minden valószínűség szerint Aradon is eléri a legnagyobb filmek sikerét. A döntő tényező az, hogy a szerelmi történetet rendkívül kedvesen játszó, igen ötletesen és hatásosan rendezték és ami a legfőbb: a fiatalság derűje sugárzik belőle. Kelemes és kedves szórakozás tanuja lenni annak, hogyan kezdődik két romlatlan, becsületes lélek tiszta szerelme, hogyan lesznek mégis egymásé. Könnyed humor és cselekmény, originális zenei aláfestés, egynehány pompás sláger és a főszereplőkön kívül kitünő színészgárda találkozott ebben a filmben, amelyből igen könnyen lehet szezonsláger. A film zenéje tele van melódiával s amellet ötletes aláfestése, néhol poentirozója a cselekmények. Ez a film méltán áll vezetőhelyen az aradvárosi mozgósínházak műsorában.

Mona Lisa elrablása címü filmoperettből

**Warum lächelst du,
Mona Lisa?**

Slow-Fox

Warum lächelst du, Mona Lisa?
Warum lächelst du, Mona Lisa?
Vergibt dein Lächeln heimlich
süsse Liebesünden?
Ist's ein Madonnenlächeln? Wer
kann's je ergründen?
Warum lächelst du Mona Lisa?
Warum lächelst du Mona Lisa?
Du bist die Frau, die mit uns
spielt!
Du bist die Frau, für die man
stiehlt!
Und darum, darum lieb' ich dich,
wunderschönes bild!

**Du dummer, kleiner
Korporal!**

Du dummer kleiner Korporal,
Was weisst den du, was Liebe ist?
Ich wette darauf, du ahnst
nicht mal,
Wie ein Soldat sein Mädél küsst!
Du dummer kleiner Korporal,
Was brauchen wir denn schon
dazu?
Ein Ährenfeld im Sonnenstrahl,
Ein kleines Lied ich und du!
Du kommandierst, wie's dir gefällt!
Du attackierst, die Festung fällt!
Jetzt fühlst du dich als Feld-
marschall,
Du dummer kleiner Korporal!

Boldog emberek (Walzerparadies) c. filmoperettből

G'schichten aus dem Wienerwald

Die G'schichten aus dem Wiener Wald
Sind ewig jung und ewig alt.
Die älteste G'schichte die es gibt,
Ist, dass ein Bursch ein Mäderl liebt,
Ein Glück nur, dass die Blümelein
Im Wienerwald verschwiegen sein,
Denn, wenn die nicht verschwiegen wär'n,
Ui, da könnt man G'schichten hör'n
Ui, da könnt man G'schichten hör'n
Blonde G'schichten, schwarze G'schichten,
G'schichten gross und G'schichten klein
Und der ganze Wiener Wald.
Müsst, ein grosses G'schichtenbuch sein.

Wiener Lied

Guter alter Stefansdom
Öft besung'ner Donaustrom,
Wiener Frau'n und Wiener Mai
Süsse Wiener Schlamperei!
Wiener Flieder
Blumenduft,
Wiener Lieder
Walzerduft,
Lanner, Schubert, Johann Strauss,
Kinder — dort bin ich z'Haus.
Das ist mein Wien
Mitten in Grün
Drin in der Welt
Da gibt's Humor,
Viel melodien
Und wenig Geld,
Und all den Kummer
All das Lied
Trägt man mit Liebenswürdigkeit
Das ist mein Wien
Mitten in Grün
Drin in der Welt.

A Corso-mozi heti műsora:

A hercegnő adjutánsa

Filmoperett. Werner R. Heymann zenéje, főszerepekben Nagy Kató és Willy Fritsch, Reinhold Schürzel, Paul Heidemann, Paul Hörbiger.

Kipróbálom az uramat

(Meine Cousine aus Warschau)

Louis Verneuil vígjátéka. Liane Haid, Fritz Schultz, Szőke Szakáll, Huszár Pufi, Tara Birell a főszerepekben

Monte-Carlo bombázása

Énekes vígjáték. Werner R. Heymann zenéje, főszerepekben Hans Albers, Anna Steen, Ida Wüst.

Mosolyország

— A képviselők egy része esküszik rá, hogy a mostani bajokat a Maniu-kormány okozta, a másik része meg arra esküszik, hogy mindenki okozta, csak a Maniu-kormány nem. Vajjon hol lehet itt az igazság?

Grünné elszalad a Kohn fűszerboltjába és dühösen így szól:

— Herr Kohn, die Seife, die Sie mir jetzt geschickt haben, ist schlechter, als neulich.

— Frau Grün, feleleli Kohn — die Seife, die ich Ihnen jetzt geschickt habe, ist besser als neulich.

— Ich sag Ihnen, — mondja Grünné egyre mérgesebben — die Seife ist schlechter, als neulich.

— Ich sag Ihnen, — kiabál vissza Kohn — die Seife ist besser, als neulich.

— Also jetzt passen Sie auf! — ordit Grünné — ich soll e so leben, dass die Seife schlechter ist.

— Na und ich soll e so leben, dass die Seife besser ist, — ordit Kohn.

Mire Grünné rávágja:

— Na gut, jetzt wer ma sehen ...

BCU Cluj / Central University Library Cluj

— **Hogy van az, hogy az ellenzék is a nyugdíjak csökkentése mellett van, de azért állandóan mégis ellene dörög?**

Kohnhoz egy nap kétségbeesve rohan Grün:

— Kohn, te mindig barátom voltál, segíts rajtam. Ha holnapig nem tudok tízezer leit szerezni, mindenemet elárverezik.

— Ne félj semmit, — mondja Kohn — amig engem látsz, nincs semmi baj.

Grün megnyugodva elmegy, de másnap beállit még kétségbeesettebben:

— Kohn, te azt ígérted, hogy segítsz rajtam és már ott van nálam a végrehajtó. Miért hazudtál?

Kohn vállat von:

— Én azt mondtam, hogy amig engem látsz, nincs baj. Én igazat mondtam, mert ha baj van, akkor ugye látsz.

.....

— **Mit szól a nemzeti parasztpárt a liberálisok és Iorgáék közötti háborúhoz?**

A tanító természetrajzórán azt magyarázza, hogy óvatosnak kell lenni, mert a méhecske is csip, a csalán is csip. Mórica feltartja az ujját,

— Na, mi az, mórica?

— Kérem, tanító ur, ha a méhecske rászáll a csalánra, melyik csipi meg jobban a másikat?

Szép kabátot viselni kellemes tudat!

Érezze magát Ön
is kellemesen!

Női és férfi-ruha- és
kabát-szövetek, sely-
mek, bársonyok fla-
nellek, fehér-árak a

„Goldhaus”-ban

Temesvár : Belváros. Erdő-uca 5.

Arad : volt József Főherceg-ut 11.

Jelentkezzen

az Aradi Iparosok
Hitelszövetkezete

Áruhitelosztályánál

melynek bevásárlási
könyvecskéivel

készpénzár on
vásárolhat 65 legelő-
kelőbb aradi cégnél

6 havi részletre

Jelentkezés naponta
9—12 és 3—6 óráig az
Aradi Iparosok Hitel-
szövetkezete Áruhitel-
osztályánál Weitzer- és
Batthány-uccák sarkán.

Szaküzlet optikai és finom solingeni aczé-
árakban: baretvák, oitók stb.

K Ö S Z Ö R Ü L D E,

Orthopaed készülékek és műlabák készítése.

Tejnor Ferenc és Tsa

Optikus és késmüves. Arad, Piața
Avram Iancu Szabadság-tér No. 21.

Ida

kalapszalon Boross Béni-tér 39 szám
Olcsó kalapok, estélyi virágok és ipar-
művészeti dolgok. oo oo oo

Vidéki urinőknek

legkényelmesebb, ha ruhájukat

K R E B S

festő és vegytisztítóhoz viszik,
közel a villamoshoz és a vidéki
autóállomással szemben van.
Arad, volt Boros Béni-tér
5'. Fiók: v. Deák Ferenc-ucca.

Aradi bel- és külvárosi **magánházak - bérházak** adásvétele ügyében forduljon bizalom-
mal a Petrán ügynökséghez, Arad, Piața Avram Iancu (Szabadság-tér 16)

BGU Cluj Central University Library Cluj

Kül- és belföldi gyógyszerkülönlegességek.

Vojtek gyógyszer-tár

Muzsaynál

színházzal szemben

Öltöny, télikabát

Trench-coat

Nem gyári áru! Minden darab
saját készítmény! Mielőbb bár-
hol vásárol, keressen fel. Mercur
iparos bevásárlási könyvre
6 havi hitel.

Mindennemü

üster- és csemegeárak

egjobb minőségben, legolcsóbban

É L E S

üster- és csemegeüzletében

**MINDEN HÁZNÁL
LEGYEN**

HA NINC.-AKKOR VEGYEN!

Vásárolja meg azt a csövet,
amelyre szüksége van, mert
egyenkénti vásárlás esetén is

rádióamatőrök 50% rabatott

élveznek. Minden szaküzlet-
ben kapható. Gyári lerakat
és VEZÉRKÉPVISELET:

Hirschmann Károly

A R A D, STRADA GHEORGHE LÁZÁR No. 17.